

INFORMATION om MD, Mitralis Degeneration, en hjärtsjukdom
UPPDATERAT 2017-06-04 RÖD TEXT

Jag har i oktober 2016 träffat en av Sveriges mest kompetenta och kunniga ultraljudsveterinärer, tillika mycket skicklig på hjärtan, Lennart Nilsfors. Efter dagens samtal och utfrågning av Lennart, så har jag fått mycket information. Jag jobbar själv på Kärl/Thorax-IVA (human sjukvård) och är delvis insatt i ämnet.

MD kallades tidigare också mitralis endocardos. Ett annat, svenskt namn var "gammelhundshjärta", som ibland dök upp för tidigt. Även namnet mitralis insufficiens förekommer. Även disorder och disease.

På engelska MVD, Mitral Valve Degeneration.

Nå, det är en sjukdom, där en del av det arvbara är åldern då det dyker upp.

Det är den vanligaste hjärtsjukdomen hos hundar. Det har i alla tider funnits kelpies här och där med blåsljud, ibland vid 9-10 år eller äldre, men även yngre. Man har tidigare inte tagit någon direkt notis om det, utan kallat det för "gammelhundshjärta" eller "hundar som har jobbat hårt" och slitit på hjärtat. Detta är dock inte sanningen. Sanningen är att det är en sjukdom och vi vill inte att den kryper nedåt i ålder. Lennart har jobbat med detta i 30 år och han säger att det har blivit fler kelpies som kommer för ultraljud, då man vid veterinärbesök har hittat blåsljud. Han säger också att det är hög tid att ta tag i detta.

Mitralisklaffen är klaffen som sitter mellan vänster förmak och kammare. Vid MD blir den så sakteliga förtjockad och med tiden stel. Den sluter då inte helt tätt när kammaren pumpar ut blod i aortan, stora kroppspulsådern. Då läcker det lite blod tillbaka in i förmaket och i och med det ökade trycket kan förmaket med tiden bli dilaterat, förstorat. Detta läckage kan då fångas upp i form av ett så kallat BLÅSLJUD, när man lyssnar på hjärtat.

Det här är en process som tar flera år. De första förändringarna på klaffen kan ses på ultraljud ca: 3 år innan det hörs ett blåsljud på grund av läckaget.

Med tiden blir hjärtat mera uttänjt och en hjärtsvikt utvecklas. Det innebär att pumpförmågan försämras och hunden kan få vätska i lungorna. Den blir lätt andfådd och kan få hosta, framför allt nattetid. Detta kan behandlas med vätskedrivande och hjärtstärkande medicin. Dock så är det bra att sätta in medicin redan innan hunden har en begynnande svikt. Alltså är det bra att låta lyssna på sin hunds hjärta och om det finns ett blåsljud kolla upp den med ett ultraljud, för att se hur det ser ut och eventuellt sätta in lite medicin.

Även hjärtats högersida kan med tiden bli involverat via tricuspidalisklaffen, klaffen mellan höger förmak och kammare.

Hundar ska inte ha läckage/blåsljud. Det finns även många gamla och hjärtfriska hundar!

Vi vet att det förekommer MD hos kelpie.

Ett blåsljud på en hund som är ~10 år får vara accepterat, men vi ska se till att det inte "kryper nedåt i ålder". Detta genom att sålla bort hundar med för tidiga förändringar från avel.

Att utveckla detta är en process över många år, från första lilla förändringen till dilaterade förmak/kammare och svikt. En hund som utvecklar MD i äldre ålder lever oftast gott och dör av något annat. So far so good, men inte OK ändå att hundar har MD.

MD är inte förvärvad. Man KAN få förändringar på klaffarna efter till exempel tonsillit ("halsfluss") och feber, men det drabbar oftast aortaklaffen och ibland flera klaffar. Detta är dock ovanligt.

Det pratas ibland också om dåligt tandstatus och MD. Det är inte så att dåligt tandstatus orsakar MD, snarare att munbakterier som av någon anledning kommer in i blodomloppet lättare fastnar på klaffar som inte är friska. Inte mindre viktigt dock med munhygien på raser som kan ha defekter på hjärtklaffarna.

Lennart har aldrig sett eller hört om en kelpie med primär DCM. Inte heller Torkel Falk, som även han gör ultraljud. Jens Häggström på SVA/SLU, som forskar på hjärtan, säger att inte heller han har sett DCM hos kelpie. Ett dilaterat hjärta hos en kelpie med MD är en sen följd av ett ökat tryck och läckage. Även andra klaffläckage kan ge dilatation.

DCM betyder Dilaterad CardioMyopati. Hjärtat blir uttänjt och försvagat. Primär DCM är en sjukdom som förekommer på bl.a. dobermann.

De som pratar om DCM nere i öst-Europa, kan det möjligen bero på missförstånd mellan veterinärer och hundägare? Primär DCM måste verifieras via obduktion, annars kan inte diagnosen fastställas. Att obducera ett hjärta kostar inte mera än ca: 1500 kr (i Sverige) Gör det för rasen - om så behövs! Man får tillbaka hundens kvarlevor kremerade, bara en liten bit av hjärtat som saknas. Även hundar med MD kan vara intressanta för obduktion/histologisk analys, för att se om det finns olika "typer".

Det finns en sjukdom som är ärftlig på boxer, som kallas ARVC, arytmogen högersidig cardiomyopati. Den uppträder i enstaka fall även hos andra raser. Hos andra raser än boxer är arvs gången inte undersökt/fastställd. Den är lite lik primär DCM, då hjärtat blir dilaterat och hunden kan få en kammararytmi och falla död ner. Den sjukdomen drabbar oftast yngre och medelålders hundar. Hjärtat blir med tiden dilaterat, uttänjt, framför allt på höger sida. Även denna sjukdom måste verifieras via obduktion.

FÖRSLAG TILL STRATEGI

Vänta med tikars avelsdebut till 3 års ålder och gör hjärtultra innan parning. Hanar kan ju så klart bli lite äldre. **Sedan bör man göra en ultraljudsundersökning av hjärtat vid 5 och 7 års ålder, eller ca: varannat år, upp till 7 års ålder, gällande avelshundar.**

Vid 6 års ålder, eller yngre, ska hunden inte ha något blåsljud och inga klaffläckage vid ultraljudsundersökningen.

Vid 7 års ålder accepteras inget blåsljud. Vid ultraljudsundersökningen accepteras små klaffförändringar och små läckage vid denna ålder.

Lennarts erfarenhet är att den här sjukdomen ses vid en ultraljudsundersökning ca: 3 år innan hunden får blåsljud. Det innebär att man kan minska hundar i aveln med denna sjukdom om man gör en ultraljudsundersökning från 3 års ålder, och alltså väntar med avel innan man har gjort det. Alla med sjukdomen kommer vi inte att hitta då, men "många" av de som har den.

Lennart säger också detta: Hoppas att fler uppfödare tar tag i det här, då kan vi få bort den här sjukdomen i rasen.

Sålla bort hundar med tidiga förändringar från avel.

Slå inte ut friska hundar, även om de har släkt med MD. Använd friska hundar. Att göra ultraljud före 3 års ålder är i de allra flesta fall inte relevant.

Att låta lyssna på så många hundar som möjligt varje år är en grund som rasklubben borde rekommendera. Dels för att veta hur läget ser ut i rasen och dels för att uppfödarna ska få en familjebild innan avel, samt för den enskilda hundägaren att veta hur hundens hjärta mår. Se till att en veterinär lyssnar vid vaccination och andra veterinärbesök och berätta för din uppfödare/rasklubb.

Ett ultraljud som är "rent" innebär att hunden knappast kommer att uppvisa ett blåsljud inom 3 år tid. Så exempelvis en hund som har ett "rent" ultraljud som 6-åring, den har mest sannolikt inget blåsljud vid 9-10 års ålder. Kanske aldrig?

LÄGET

Vi vet att det förekommer MD hos kelpie. **Läget är dock mest troligt fortfarande hanterbart.**

Vi bör hålla koll, eftersom det finns individer med MD. Vi vill inte hamna i Cavalierernas sits. Där har 90% av hundarna MD vid 5 års ålder. Hade de tagit tag i detta för 30 år sedan, så hade de inte varit i sitt nuläge. Och jag personligen har verkligen inte lust att börja selektera hundar till avel efter hjärtstatus som första val och sedan övrig hälsa och mentalitet...

Har ni frågor så kan jag vidarebefordra till Lennart Nilsfors. Tack till Lennart för det!

Lennart har på min förfrågan samtyckt till att göra ett "protokoll" för att använda vid hjärtultra av kelpies i Sverige. Som kan (bör) skickas kopia på till SVEKK. Just nu tycker jag att vi kan skicka journalkopia till avelsrådet/rasklubben, innan vi har ett protokoll. Har man gjort ett ultraljud så bör resultatet delges rasklubben!

Skrivet 2016 av Ann-Sofie Lindgren, kennel Vickulas, Sverige